

20091613412

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОБЛИГАЦИОНИТЕ ОДНОСИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за облигационите односи,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 29 декември 2009 година.

Бр. 07-5505/1
29 декември 2009 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОБЛИГАЦИОНИТЕ ОДНОСИ

Член 1

Во Законот за облигационите односи („Службен весник на Република Македонија“ број 18/2001, 78/2001, 04/2002, 59/2002, 05/2003, 84/2008 и 81/2009), насловот и членот 266 се менуваат и гласат:

„Кога се должи казнена камата
Член 266

(1) Должникот кој ќе задоцни со исполнувањето на парична обврска долгува, покрај главнината, и казнена камата.

(2) Стасаноста на обврската за плаќање на казнена камата се определува согласно со правилата на овој закон што се однесуваат на определувањето на времето на исполнување на обврските.

(3) Доколку стасаноста не може да се определи на овој начин, а станува збор за побарување од прометот на стоки и услуги меѓу трговци или трговци и лица на јавното право, обврската за плаќање на казнената камата стасува во еден од следниве денови, без потреба од доставување опомена:

- 30 дена од денот на приемот на фактурата или соодветното барање за исплата или
- ако денот на приемот на фактурата или соодветното барање за исплата не може да се определи со сигурност, 30 дена по приемот на стоките или услугите или
- ако должникот ја прими фактурата или соодветното барање за исплата пред приемот на стоките и услугите, 30 дена од приемот на стоките или услугите или

- ако со закон или договор е предвидена постапка за прием или потврдување со која се утврдува сообразноста на стоките или услугите, а должникот ја прими фактурата или соодветното барање за исплата пред или на денот на приемот или потврдувањето, 30 дена од денот на приемот, односно потврдувањето.“

Член 2

Членот 266-а се менува и гласи:

„Висина на стапката на казнена камата

Член 266-а

(1) Стапката на казнената камата се определува за секое полугодие и тоа во висина на каматната стапка од основниот инструмент од операциите на отворен пазар на Народната банка на Република Македонија (референтна стапка), што важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие, зголемена за десет процентни поени во трговските договори и договорите меѓу трговци и лица на јавното право, односно зголемена за осум процентни поени во договорите во кои барем едното лице не е трговец (законска казнена камата).

(2) Кога паричната обврска е изразена или определена во странска валута, стапката на казнената камата се определува за секое полугодие и тоа во висина на едномесечна стапка на Еурибор за евра што важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие, зголемена за десет процентни поени во трговските договори и договорите меѓу трговци и лица на јавното право, односно зголемена за осум процентни поени во договорите во кои барем едното лице не е трговец (законска казнена камата).

(3) Во трговските договори и договорите меѓу трговци и лица на јавното право може да се договори и повисока стапка од стапката на законската казнена камата што важела на денот на склучување на договорот (договорна казнена камата), но најмногу до 50 проценти повисока од утврдената законска казнена камата.

(4) Целосно или делумно е ништовна одредбата со која се договара стапка повисока од стапката на законската казнена камата ако од околностите на случајот, трговските обичаи или природата на предметот на обврската произлегува дека со вака договорената стапка на казнена камата, спротивно на начелата на совесност и чесност, еднаква вредност на заемните давања и справедливоста, како и на одредбите за лихварските договори, е предизвикан очигледен несразмер меѓу правата и обврските на договорните страни.

(5) При оценувањето дали одредбата за определување на висината на стапката на договорната казнена камата е ништовна, предвид ќе се земе и дали постоеле оправдани причини за отстапување од висината на стапката на законската казнена камата.

(6) Народната банка на Република Македонија е должна на секој 2 јануари и на секој 1 јули да ја објави референтната стапка на својата веб страница и истата се применува за тековните шест месеца (до крајот на полугодието).

(7) Како лица на јавното право, во смисла на овој закон, се сметаат лицата кои се обврзани да постапуваат според постапката за јавни набавки, освен трговците.“

Член 3

Насловот и членот 266-б се менуваат и гласат:

„Стапка на казнена камата за другите видови на облигациони односи

Член 266-б

На паричните обврски што произлегуваат од другите видови на облигациони односи се применува стапката на законска казнена камата за договорите во кои барем едното лице не е трговец, за соодветната валута.“

Член 4

По членот 266-б се додава нов член 266-в, кој гласи:

„Начин на пресметка на казнената камата

Член 266-в

(1) Пресметката на казнената камата се врши со примена на декурзивниот едноставен каматен метод на стасаната главнина, без додавање на казнената камата на главнината.

(2) Кога пресметката на казнената камата се врши за пресметковен период подолг од една година, износот на долгуваната казнена камата се добива така што производот добиен со множење на главнината, стапката на казнената камата и бројот на годините на задоцнување ќе се подели со бројот 100.

(3) Кога пресметката на казнената камата се врши за пресметковен период покус од една година, износот на долгуваната казнена камата се добива така што производот добиен со множење на главнината, стапката на казнената камата и бројот на деновите на задоцнување ќе се подели со бројот 36.500, односно со бројот 36.600 кога годината е престапна.“

Член 5

Членот 388 се менува и гласи:

„Висина на стапката на договорната камата

Член 388

(1) Стапката на договорната камата во трговските договори и договорите меѓу трговци и лица на јавното право се определува договорно, но не повисока од стапката на законската казнена камата утврдена во членот 266-а на овој закон, зголемена најмногу за 50 проценти.

(2) Стапката на договорната камата во договорите меѓу лица од кои барем едното не е трговец, не може да биде повисока од стапката на законската казнена камата за соодветната валута, што важела на денот на склучувањето на договорот, односно на денот на промената на каматната стапка, ако е договорена променлива каматна стапка.

(3) Ако во договорите меѓу лица од кои барем едното не е трговец е договорена повисока каматна стапка од дозволената, ќе се применува највисоката дозволена каматна стапка за соодветната валута.

(4) Целосно или делумно е ништовна одредбата за определување на висината на стапката на договорната камата ако од околностите на случајот, трговските обичаи или природата на предметот на обврската произлегува дека со вака договорената стапка на договорна камата, спротивно на начелата на совесност и чесност, еднаква вредност на заемните давања и справедливоста, како и на одредбите за лихварските договори, е предизвикан очигледен несразмер меѓу правата и обврските на договорните страни.

(5) При оценувањето дали одредбата за определување на висината на стапката на договорната камата е ништовна, предвид ќе се земе и кои биле причините за така определена висина на стапка на договорната камата.

(6) Ако плаќањето на каматата е договорено, а не е определена нејзината стапка, во договорите меѓу лицата од кои барем едното не е трговец се применува каматна стапка во висина од една третина од стапката на законската казнена камата за соодветната валута, а во трговските договори или договорите меѓу трговци и лицата на јавното право се применува каматна стапка во висина од една половина од стапката на законската казнена камата за соодветната валута, определена според одредбите на овој закон.

(7) Ако во трговските договори или договорите меѓу трговци и лица на јавното право е договорена повисока стапка на договорна камата од стапката на законската казнена камата, а притоа не е договорена договорна казнена камата, по задоцнувањето со исполнувањето на паричната обврска тече само договорната камата.

(8) Ништовна е одредбата на договорот која предвидува истовремено течење и пресметување на договорна казнена камата и законска казнена камата.“

Член 6

Членот 388-а се брише.

Член 7

Во членот 1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за облигационите односи („Службен весник на Република Македонија“ број 81/2009), зборовите: „1 јануари 2010 година“ се заменуваат со зборовите: „1 февруари 2010 година“.

Член 8

Кај облигационите односи засновани пред започнувањето со примена на овој закон, на правата и обврските по основ на договорна и казнена камата настанати заклучно со 31 јануари 2010 година се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи („Службен весник на Република Македонија“ број 18/2001, 78/2001, 04/2002, 59/2002, 05/2003, 84/2008 и 81/2009).

Кај облигационите односи од ставот 1 на овој член, на правата и обврските по основ на договорна и казнена камата кои ќе настанат по 31 јануари 2010 година се применуваат одредбите од овој закон.

Член 9

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 февруари 2010 година.